

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Pagrindinės Teisės](#) > [Spain](#)

Valstybių narių geriausia patirtis taikant Chartiją

Turinį pateikė

Ispanija

Ispanija

Vyriausybės politika, kuria skatinama, kad teisės aktų leidėjas, administracinės institucijos, teisėsaugos institucijos ir teismai taikytų Chartiją ir apie ją žinotų.

Vykdomosios valdžios ir valstybės administravimo institucijų informuotumas apie Chartiją ir naudojimas ja yra labai nevienodi.

Vyriausybė pamini Chartijos svarbą visada, kai patvirtina savo įsipareigojimą dėl žmogaus teisių, pavyzdžiui, [Žmogaus teisių dieną](#) (gruodžio 10 d.).

Dėl akivaizdžių priešasčių išsiskiria Užsienio reikalų, Europos Sąjungos ir bendradarbiavimo ministerijos naudojimas Chartija.

Šios ministerijos [svetainėje](#) patvirtinamas Ispanijos įsipareigojimas remti ir saugoti žmogaus teises ir pažymima, kad Pagrindinių teisių chartija yra Ispanijos nacionalinės teisės sistemos dalis ir ja papildomas „Ispanijos Konstitucijoje įtvirtintų teisių ir laisvių sąrašas“.

Vidaus reikalų ministerija yra gerai susipažinusi su Chartija dėl kovos su neapykantos nusikaltimais (Kovos su neapykantos nusikaltimais veiksmų planas [isp. *Plan de Acción para combatir los delitos motivados por el odio*] (2019 m.)), prieglobsčio (Prieglobsčio ir pabėgėlių biuras [isp. *Oficina de Asilo y Refugio*] ir Tarptautinės apsaugos generalinis padirektoratis [isp. *Subdirección General de Protección Internacional*]), taip pat duomenų apsaugos (Kovos su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu žvalgybos informacijos centras [isp. *Centro de Inteligencia contra el Terrorismo y la Delincuencia Organizada*]).

2014 m. buvo priimtas Saugumo sekretoriato nurodymas Nr. 16/2014, kuriuo patvirtintas „Veiksmų protokolas saugumo pajėgoms dėl neapykantos nusikaltimų ir elgesio, kuriais pažeidžiamos teisės nuostatos dėl diskriminacijos (isp. *Protocolo de actuación de las fuerzas y cuerpos de seguridad en materia de “delitos motivados por el odio” y conductas que vulneren las normas jurídicas sobre discriminación*). Šis nurodymas po įvairių teisinių reformų kitais metais buvo pakeistas Nurodymu Nr. 16/2015. Minėtas protokolas konkrečiai cituojamas Europos Sąjungos kovos su neapykantos nusikaltimais geriausios patirties sąvade, kurį paskelbė Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA). Jame pristatytos ES valstybių narių sukurtos priemonės ir veiksmai kovai su „neapykantos nusikaltimais“, ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija buvo vienas iš daugybės jame taikytų teisės aktų, nors tai ir nebuvo aiškiai išreikšta: [Protokolo tekstas](#).

Tas pats Vidaus reikalų ministerijos Valstybės saugumo sekretoriatas patvirtino Kovos su neapykantos nusikaltimais veiksmų planą (isp. *Plan de Acción para combatir los delitos motivados por el odio*), pagal kurį nacionalinė policija dalyvauja mokymo programose ir geriausios patirties mainuose tarp Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) valstybių narių: [Veiksmų plano tekstas](#).

Teisingumo ministerija turi kompetenciją žmogaus teisių srityje ir ypač daug dėmesio skiria Chartijai rengdama įstatymų projektus – tiek aiškinamajame memorandume, tiek rengiant teisės akto poveikio vertinimo ataskaitas, ypač kiek tai susiję su ES direktyvų perkėlimu į nacionalinę teisę, Ispanijos teisės sistemos derinimu prie Europos teisės arba Ispanijos pasirašytų šių sričių tarptautinių sutarčių ar konvencijų laikymusi.

Ypatingą dėmesį reikėtų skirti [Reglamentavimo koordinavimo ir kokybės biurui](#) (isp. *Oficina de Coordinación y Calidad Regulatoria*) (Prezidentūros, ryšių su Ispanijos bendraisiais teismais ir demokratinės atminties ministerija [isp. *Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes y Memoria Democrática*]), įsteigtam 2017 m. siekiant užtikrinti valdžios vykdomos reglamentavimo veiklos koordinavimą ir kokybę. Atlikdamas šią bendrąją užduotį jis turi iširti „reglamentavimo iniciatyvos derėjimą su likusia teisės sistema, tiek nacionaliniu, tiek Europos Sąjungos lygmenimis“, pagal 1997 m. lapkričio 27 d. įstatymo Nr. 50/1997 26 straipsnio 9 dalį. Šis biuras neseniai pradėjo savo ataskaitose reikalauti, kad teisės aktų poveikio vertinimo ataskaitose būtų analizuojama, ar teisės aktų projektai atitinka Chartiją. Todėl manoma, kad šis biuras galėtų atlikti labai svarbų vaidmenį skatinant atsižvelgti į Chartiją rengiant teisės aktus, kad Chartijos svarba būtų geriau suvokiama visose vykdomosios valdžios ministerijose.

Chartija taip pat yra svarbus veiksnys, į kurį atsižvelgiama sprendžiant, ar Ispanijos valstybė turėtų dalyvauti kitų valstybių narių teismų pradėtose prejudicinių sprendimų procedūrose, – jau yra tai dariusi dėl kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo uždraudimo (Chartijos 4 straipsnis dėl kalinimo sąlygų, 2019 m. spalio 15 d. Sprendimas C-128/18, 2018 m. liepos 25 d. Sprendimas C-220/18 PPU ir 2017 m. lapkričio 15 d. Sprendimas C-496/16), teisės į privatų ir šeimos gyvenimą ir asmens duomenų apsaugos (Chartijos 7 ir 8 straipsniai, 2017 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas C-73/16), lygybės prieš įstatymą ir nediskriminavimo (Chartijos 20 ir 21 straipsniai, 2016 m. birželio 30 d. Sprendimas C-205/15) ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (Chartijos 47 straipsnis, 2017 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas C-73/16).

Europos dieną (gegužės 9 d.) Ispanijos savivaldybių ir provincijų federacija (isp. *Federación Española de Municipios y Provincias*) paskelbė [Europos vietovių ir regionų manifestą](#) (isp. *Manifiesto por una Europa local y regional*), kuriame pasiūlyta „skatinti taikyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, taip pat mokyti ES istorijos visų valstybių narių mokyklose ir plėsti žinias apie jos institucijų veikimą. Svarbu sudaryti tinkamas finansines ir teisines sąlygas užtikrinti, kad visi mokiniai, mokydamiesi mokykloje, turėtų galimybę apsilankyti Europos institucijose.“

Teisėkūros asamblėjoje kartais į Chartiją daroma nuoroda įstatymų aiškinamosiose dalyse; parlamentinėse diskusijose EŽTK ir EŽTT sprendimais dažnai naudojamosi kaip autoritetu arba kriterijumi, kitaip nei Chartija ar ESTT, kuriais apskritai remiamasi rečiau; vis dėlto pradedama vis dažniau (nors ir neplačiai) naudotis Chartija. Ispanijos parlamento narių europietiškas požiūris nekelia abejonių, tačiau būtų naudinga, kad jie būtų geriau išmokyti arba turėtų lengviau gaunamų ir prieinamų žinių – šioje srityje visada yra galimybių tobulėti, kaip nurodyta toliau. Europos Sąjungos reikalų jungtinio komiteto (isp. *Comité Mixto para la Unión Europea*) darbo stebėseną atskleidžia (Jungtinėje Europos Sąjungos reikalų komisijoje [isp. *Comisión Mixta para la Unión Europea*]), kad Chartija nėra vienas iš tų klausimų, kuriems skiriama daugiausia laiko jo darbe.

Ispanijos Karalystės Deputatų Rūmų Jungtinė Europos Sąjungos reikalų komisija galėtų reguliariai stebėti su Chartija susijusius dalykus, kaip antai ES teisės aktų priėmimą, susijusią teismų praktiką ir kt.

Teismų sistemoje Pagrindinių teisių agentūra „pripažino vis svarbesnį nacionalinių teismų vaidmenį užtikrinant Chartijos veiksmingumą“. Nepaisant to, kad Chartija nėra reikšmingai įtraukta į valstybinių pretendento į teisėjus egzaminų programą, teisėjų informuotumas apie Chartiją didėja. Chartijos studijos buvo įtrauktos į programą 2016 m. sesijos metu, į dalyką, susijusį su žmogaus teisių sutartimis, kartu su Visuotine žmogaus teisių deklaracija, kitomis JT sutartimis ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija. Chartija tik 2020 m. tapo Europos Sąjungos teisės studijų dalyko dalimi.

Kandidatams išlaikius egzaminą, po kurio jie gali siekti karjeros teisminėse institucijose, praktiniai seminarai ([mokymo planas](#) [isp. *el plan de enseñanza*]) organizuojami Teismų kolegijoje (prie Generalinės teisminių institucijų tarybos), siekiant gilinti žinias apie svarbiausias bylas, tokias kaip *Familiapress* byla (1997 m. birželio 26 d. Sprendimas C-368/95), *Grogan* byla (1991 m. spalio 4 d. Sprendimas C-159/90), *García Avello* byla (2003 m. spalio 2 d. Sprendimas C-148/02) ir *Kücükkdeveci* byla (2010 m. sausio 19 d. Sprendimas C-555/07). Išsamiai nagrinėjamos ir kitos svarbios bylos, susijusios su Chartija, kaip antai *Fransson* byla (2013 m. vasario 26 d. Sprendimas C-617/10), *Melloni* byla (2013 m. vasario 26 d. Sprendimas C-399/11), *Aranyosi* ir *Căldăraru* sujungtos bylos (2016 m. balandžio 5 d. Sprendimas C-404/15 ir 2016 m. kovo 3 d. Sprendimas C-659/15 PPU), taip pat *N.S.* ir *M.E.* sujungtos bylos (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimas C-411/10 ir 2011 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas C-493/10).

Nuo 2010 m. padaugėjo įvairių teisėjams Generalinės teisminių institucijų tarybos siūlomų tęstinio mokymo kursų apie Europos Sąjungos teisę, tačiau nėra kursų, specialiai skirtų Chartijai; vis dėlto nuo 2018 m. Chartija

atlieka svarbų vaidmenį Europos teisės kursuose. Be to, vyksta kursai apie pagrindines teises arba Europos teisės poveikį tam tikroms jurisdikcijoms, daugiausia administracinėje teisėje, socialinėje teisėje ir baudžiamojoje teisėje.

Priemonės, padedančios išaiškinti Chartiją ir kada ji taikoma

Daugėja leidinių ir priemonių, kuriais aiškinama, iš ko susideda Chartija ir kaip ji turėtų būti įgyvendinama. Toliau pateikta pavyzdžių, rodančių įvairius lygmenis, administravimo lygius ir pilietinės visuomenės veiklą.

Konstitucinis Teismas parengė [su Europos Sąjungos teise susijusios Konstitucinio Teismo praktikos sąvadą](#) [isp. *Prontuario de jurisprudencia del Tribunal Constitucional sobre el Derecho de la Unión Europea*], kurio vienas skyrius yra „D) Ryšys tarp Konstitucijos ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos“; jame aptariami tokie dalykai kaip „bendrai aiškinami elementai“ ir „kolizijos“.

Katalonijos žmogaus teisių institutas (isp. *Institut de Drets Humans de Catalunya*) kartu su Generaline teisminių institucijų taryba surengė kursą [ES pagrindinių teisių chartija prokurorams ir teisminių institucijų nariams](#) [isp. *La Carta de los Derechos Fundamentales de la UE para fiscales y miembros de la judicatura*], kuriame pagrindinis dėmesys skirtas teisinei praktikai, siekiant suteikti prokurorams ir teisminių institucijų nariams priemonių, kurios palengvintų naudojimąsi teisine pagrindinių teisių sistema, taip skleidžiant žinias apie Chartijos taikymo sritį.

Madrido vietos valdžia išleido skaitmeninį leidinį pavadinimu „[Europa, kurios norime. 20 chartijų Europai](#)“ (isp. *La Europa que queremos. 20 Cartas para Europa*), į kurį įtraukti svarbiausi Europos tekstai apie paslaugas ir teises, žinoma, įskaitant ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (p. 20–31).

Ispanijos advokatūros tarybos (isp. *Consejo General de la Abogacía*) – profesinio viešosios teisės organo, vienijančio advokatų profesines asociacijas – svetainėje paskelbtas įrašas, kuriame paaiškintas [ES pagrindinių teisių chartijos taikymas](#).

Smurto prieš vaikus prevencijos asociacijų federacija (isp. *Federación de Asociaciones para la Prevención del Abuso Infantil* – FAPMI) savo svetainėje teikia išsamų paaiškinimą, kokia informacija reikalinga norint suprasti [Chartiją](#), remiantis pagrindiniais duomenimis, išsamiu aprašymu ir jos dalykinėmis sritimis.

Bendradarbiavimas su suinteresuotaisiais subjektais, siekiant skatinti naudotis ES pagrindinių teisių chartija ir didinti informuotumą apie ją

Madrido vietos valdžia [patvirtino Europos Sąjungai skirto dalyko įtraukimą į mokymo programą](#), naudojamą vidurinėse mokyklose; tai taip pat apima Pagrindinių teisių chartiją.

Nevyriausybinių iniciatyvų pavyzdžiai, kaip jūsų šalyje skatinama naudotis Chartija ir didinamas informuotumas apie ją

Ispanijos neįgaliųjų asmenų atstovų komitetas (isp. *Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad*, CERMI) – 1997 m. įsteigta neįgaliųjų Ispanijos piliečių atstovavimui, gynimui ir veiksmams skirta platforma – ne kartą ragino institucijas gerinti neįgaliųjų teises, ir, tuo tikslu palaikydama ryšius su nacionalinėmis institucijomis, [remiasi Chartija](#).

■ Paskutinis naujinimas: 17/01/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.